

Özet: Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Belediyeleri Denetleme Yetkisi hakkında

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846/19864

25/01/2019

Konu: Denetleme Hakkında Görüş Talebi

... VALİLİĞİNE

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

İlgi : a) ... tarihli ve ... sayılı yazımız.

b) ... tarihli ve ... sayılı .. tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgi (b) yazıda, ilgi (a) yazının ek-1 listesinde Bakanlığımızca Yerel Yönetimler üzerinde sahip olunan yetkilerin sayıldığı ancak denetimle ilgili açık bir hüküm bulunmadığından Belediyelerin yürüttüğü iş ve işlemlerin denetlenmesi konusunda tereddüt hasıl olduğu belirtilerek konu hakkında Genel Müdürlüğümüz görüşü talep edilmiştir.

Anayasanın 127 inci maddesinin 4 ve 5 inci fıkralarında

“Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, **İçişleri Bakanı, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir.**

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, **kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir”**

5393 sayılı Belediye Kanununun 55 inci maddesinde

“Belediyelerde iç ve dış denetim yapılır. Denetim, iş ve işlemlerin hukuka uygunluk, malî ve performans denetimini kapsar.

İç ve dış denetim 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Ayrıca, belediyenin malî işlemler dışında kalan diğer idarî işlemleri, hukuka uygunluk ve idarenin bütünlüğü açısından **İçişleri Bakanlığı tarafından da denetlenir.**

Belediyelere bağlı kuruluş ve işletmeler de yukarıdaki esaslara göre denetlenir.”

1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığının Görev ve Yetkilerini düzenleyen 1 inci fıkrasının ilgili bentlerinde

“a) Bakanlığın merkez birimlerinin, bağlı kuruluşların, il ve ilçelerin ve **mahalli idarelerle, bunlara bağlı ve bunların kurdukları veya özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulmuş birlik, işletme, müessese ve teşebbüslerin işlem ve hesaplarını teftiş etmek ve denetlemek, inceleme ve soruşturma yapmak,**

c) **Mahalli idarelerin seçilmiş veya tayin edilmiş organları ve bunların üyeleriyle diğer kamu görevlileri hakkında inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak,**

ç) **Bakanlığın mahalli idareler üzerinde sahip olduğu vesayet yetkisinin mevzuat hükümleri gereğince uygulanmasını sağlamak.”**

hükümleri bulunmaktadır.

Bilindiği üzere 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü kaldırılmış ve 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Ardından 03.08.2018 tarihinde Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında bir protokol yapılarak **mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün yerine getirdiği görev ve yetkiler her iki Bakanlık arasında paylaşılmıştır.**

Söz konusu protokolde belediyelerin denetimi ile ilgili hususların İçişleri Bakanlığı tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

Bununla birlikte Anayasanın 127 inci maddesinin 5 inci fıkrasında idari vesayet yetkisi sadece İçişleri Bakanlığına değil Merkezi idarenin tümüne verilmiş bir yetkidir. Ancak mezkur madde de belirtildiği üzere vesayet yetkisinin kanunlarda belirtilen esas ve usuller çerçevesinde kullanılması gerekmektedir.

Anılan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde belediyelerin iş ve işlemlerinin denetlenmesinde genel yetki İçişleri Bakanlığında olmakla birlikte **kanunlarla** Bakanlığımıza denetleme yetkisi verilen konularda Bakanlığımızın da denetim yetkisi bulunmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür